

Warszawa, dnia 2 czerwca 2026 roku

**Narodowy Fundusz Ochrony
Środowiska i Gospodarki Wodnej
Koordynator i operator programu
„Czyste Powietrze”**

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

STANOWISKO

Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa w sprawie uznawania dokumentów dotyczących przewodów kominowych (spalinowych, dymowych i wentylacyjnych) w programie priorytetowym „Czyste Powietrze” sporządzanych przez osoby posiadające odpowiednie uprawnienia budowlane

I. Przedmiot stanowiska

Polska Izba Inżynierów Budownictwa (dalej: „**PIIB**” lub „**Izba**”) stwierdziła sprzeczne z obowiązującymi przepisami prawa powszechnie obowiązującego działania podmiotów obsługujących program „Czyste powietrze” polegające na odmowie przyjmowania na etapie rozliczenia przedsięwzięcia dokumentów dotyczących kontroli stanu technicznego przewodów kominowych sporządzonych przez osoby posiadające uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności.

Podmioty te powołują się na wytyczne Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska zgodnie z którymi do wystawienia takich dokumentów uprawnione są wyłącznie posiadające kwalifikacje mistrza kominarskiego.

Działanie takie narusza w sposób rażący przepis art. 62 ust. 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane.

II. Podstawa prawna — ustawowy katalog osób uprawnionych

Zgodnie z art. 62 ust. 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. — Prawo budowlane, kontrolę stanu technicznego przewodów kominowych przeprowadzać **powinny**:

- 1) osoby posiadające kwalifikacje mistrza w rzemiośle kominarskim — w odniesieniu do przewodów dymowych oraz grawitacyjnych przewodów spalinowych i wentylacyjnych;
- 2) osoby posiadające uprawnienia budowlane odpowiedniej specjalności - w odniesieniu do przewodów kominowych, o których mowa w pkt 1, oraz do kominów przemysłowych, kominów wolno stojących oraz kominów lub przewodów kominowych, w których ciąg kominowy jest wymuszony pracą urządzeń mechanicznych.

Ustawodawca wprost określił wymogi stawiane osobom wykonującym kontrolę stanu technicznego przewodów kominowych.

W zakresie przewodów dymowych oraz grawitacyjnych przewodów spalinowych i wentylacyjnych kompetencje kontrolę **na jednakowych zasadach** może przeprowadzić mistrz w rzemiośle kominarskim lub osoba posiadająca z uprawnieniami budowlanymi odpowiedniej specjalności.

W odniesieniu zaś do kominów z ciągiem wymuszonym, kominów przemysłowych i wolno stojących uprawnienia do kontroli przysługują **wyłącznie** osobom posiadającym uprawnienia budowlane - a nie mistrzowi kominiarskiemu.

Uprawnieniami budowlanymi odpowiednimi do oceny stanu technicznego przewodów kominowych są uprawnienia w specjalności konstrukcyjno-budowlanej oraz w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń cieplnych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych.

Spójnie z powyższym, zgodnie z art. 62a ust. 5 Prawa budowlanego, protokół z kontroli przewodów kominowych sporządza się w formie dokumentu elektronicznego w systemie Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB) — **niezależnie od tego, czy kontrolę wykonuje kominiarz, czy osoba z uprawnieniami budowlanymi**, i niezależnie od rodzaju przewodu. System publiczny CEEB nie różnicuje tych dokumentów ze względu na grupę zawodową ich autora.

Cytowane przepisy łamane są w sposób rażący poprzez wadliwą praktykę stosowaną przy obsłudze programu „Czyste Powietrze” polegającą na odmowie przyjmowania — na etapie rozliczania przedsięwzięć — dokumentów dotyczących kontroli przewodów kominowych, spalinowych lub wentylacyjnych wyłącznie z tego powodu, że zostały one sporządzone przez osobę posiadającą uprawnienia budowlane odpowiedniej specjalności, a nie przez osobę legitymującą się kwalifikacjami mistrza w rzemiośle kominiarskim.

Praktyka ta nie tylko w sposób rażący łamie obowiązujące przepisy prawa powszechnie obowiązującego, ale pozostaje w sprzeczności z wykładnią prawa budowlanego dokonaną przez Główny Urząd Nadzoru Budowlanego oraz organów samorządu zawodowego inżynierów budownictwa uprawnionych do nadawania i interpretacji uprawnień budowlanych.

Izba **nie kwestionuje** roli ani kompetencji zawodowych mistrzów kominiarskich. Jednocześnie zdecydowanie protestuje przeciwko łamaniu prawa i próbom kwestionowania uprawnień zawodowych inżynierów budownictwa poprzez ich pomijanie w dokumentach programu „Czyste Powietrze”.

III. Wykładnia organu właściwego (GINB/GUNB)

Interpretacja przepisów art. 62, w tym art. 62 ust. 6 Prawa budowlanego, należy do kompetencji Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego jako organu właściwego w sprawach wykonywania i interpretacji przepisów Prawa budowlanego.

Główny Urząd Nadzoru Budowlanego jednoznacznie wskazuje, że osoba przeprowadzająca kontrolę przewodów kominowych wykonuje ją **w zakresie wynikającym z posiadanych uprawnień** — bez względu na to, czy jest kominiarzem, czy osobą posiadającą uprawnienia budowlane odpowiedniej specjalności, oraz bez względu na rodzaj przewodu kominowego. Każda z tych osób, działając w granicach swoich uprawnień, sporządza ważny protokół z kontroli, również w systemie CEEB.

Prawna skuteczność dokumentu z kontroli przewodu kominowego sporządzonego przez osobę posiadającą uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności i sporządzonego przez mistrza kominiarskiego jest taka sama.

IV. Stanowisko samorządu zawodowego inżynierów budownictwa

Organy samorządu zawodowego inżynierów budownictwa jako jedyne są upoważnione na podstawie ustawy o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa do nadawania uprawnień budowlanych, dokonywania ich wykładni oraz prowadzenia listy swoich członków.

Izba dysponuje zatem pełną i autorytatywną wiedzą o zakresie tych uprawnień.

Krajowa Komisja Kwalifikacyjna PIIB - organ ustawowo właściwy w sprawach nadawania uprawnień budowlanych – jednoznacznie potwierdza, że kontroli stanu technicznego przewodów kominowych (dymowych, spalinowych i wentylacyjnych) mogą dokonywać osoby posiadające uprawnienia budowlane w specjalności konstrukcyjno-budowlanej oraz w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń cieplnych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych.

Tożsame stanowisko prezentuje GUNB.

Kwestionowanie dokumentów z kontroli stanu technicznego przewodów kominowych (dymowych, spalinowych i wentylacyjnych) sporządzanych przez osoby do tego uprawnione przez podmioty realizujące program „Czyste Powietrze” na etapie rozliczania programu oznacza w praktyce odmowę stosowania obowiązującego prawa, na co zgody być nie może.

V. Sprzeczność dokumentów programu z hierarchią źródeł prawa

Program „Czyste Powietrze” jest programem publicznym realizowanym w obszarze modernizacji budynków i poprawy bezpieczeństwa użytkowania instalacji. Dokumenty programowe (regulamin, podręcznik, wzory protokołów i opinii) mają charakter **aktów o charakterze wewnętrznym i wykonawczym**; nie mogą one stanowić źródła prawa powszechnie obowiązującego i muszą być z tym prawem zgodne.

Wymóg, by określone dokumenty dotyczące kontroli przewodów kominowych były wystawiane **wyłącznie** przez mistrza kominiarskiego, jest bezprawną próbą zawężania kręgu osób uprawnionych do wystawiania takich dokumentów.

Co więcej w odniesieniu do części przewodów kominowych (kominy z ciągiem wymuszonym, kominy przemysłowe i wolno stojące) wskazuje jako wystawców dokumentów osoby nieuprawnione do ich sporządzenia, co może prowadzić do sporządzania dokumentów przez osoby do tego nieuprawnione i powodować zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi i znacznych szkód materialnych.

VI. Skutki praktyczne obecnego stanu

Obecne, sprzeczne z prawem, brzmienie dokumentów programu „Czyste Powietrze” prowadzi do wymiernych, negatywnych następstw:

- rozbieżnej praktyki wojewódzkich funduszy, operatorów i gmin obsługujących program — ten sam rodzaj dokumentu jest przyjmowany w jednym województwie, a odrzucany w drugim;

- zbędnych kosztów i opóźnień po stronie beneficjentów, zmuszanych do ponownego zlecenia i opłacania tych samych czynności kontrolnych;
- nieuzasadnionego wykluczenia z obsługi programu całej grupy zawodowej posiadającej ustawowo potwierdzone kwalifikacje, co rodzi również ryzyko zarzutu nierównego traktowania i ograniczania konkurencji oraz pozbawiania praw słuszenie nabytych;
- ryzyka „wąskiego gardła” w terminach, w których dostępność mistrzów kominarskich jest ograniczona, mimo że na rynku obecni są równorzędnie uprawnieni inżynierowie;
- osłabienia zaufania obywateli do spójności i przewidywalności państwa - dokument sporządzony zgodnie z ustawą i na jej podstawie nie może być odrzucany przez podmiot realizujący program ze środków publicznych.

Stan ten nie służy ani sprawności realizacji programu, ani bezpieczeństwu technicznemu, ani nie buduje zaufaniu obywateli do państwa prawa.

VII. Postulaty Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa

Mając powyższe na uwadze, PIIB wnosi o pilne podjęcie następujących działań:

1. **Ujednoczenie praktyki** — niezwłoczne przekazanie wszystkim wojewódzkim funduszom ochrony środowiska i gospodarki wodnej, operatorom programu oraz gminom obsługującym program jednolitych wytycznych, zgodnie z którymi dokumenty dotyczące kontroli przewodów kominowych sporządzone przez osoby posiadające uprawnienia budowlane odpowiedniej specjalności **nie mogą być odrzucane** wyłącznie z powodu ich sporządzenia przez osobę inną niż mistrz kominarski.
2. **Zmiana dokumentów programu** — dostosowanie regulaminu, podręcznika beneficjenta oraz wzorów protokołów i opinii (w tym protokołu odbioru kominarskiego i protokołu z kontroli) do art. 62 ust. 6 Prawa budowlanego, przez zastąpienie sformułowań odsyłających wyłącznie do „mistrza kominarskiego” zapisem obejmującym również osoby posiadające uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności.
3. **Spójność z systemem CEEB** — potwierdzenie, że protokoły sporządzone w systemie CEEB przez osoby z odpowiednimi uprawnieniami budowlanymi są w programie honorowane na równi z protokołami mistrzów kominarskich.

VIII. Proponowane brzmienie zapisów

W odniesieniu do dokumentów potwierdzających stan techniczny i przydatność przewodu kominowego:

„Potwierdzenie może zostać wydane przez osobę posiadającą kwalifikacje mistrza w rzemiośle kominarskim albo przez osobę posiadającą uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności, w zakresie wynikającym z posiadanych uprawnień.”

P O L S K A
I Z B A
I N Ż Y N I E R Ó W
B U D O W N I C T W A

W odniesieniu do dokumentów potwierdzających trwałe odłączenie źródła ciepła od przewodu kominowego:

„Potwierdzenie trwałego odłączenia źródła ciepła od przewodu kominowego może zostać wydane przez mistrza kominarskiego albo przez osobę posiadającą uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności, jeżeli zakres posiadanych uprawnień obejmuje ocenę danego rodzaju instalacji lub przewodu.”

IX. Konkluzja

Proponowana korekta nie obniża standardów bezpieczeństwa — przeciwnie, **przywraca pełną zgodność dokumentów programu z ustawą — Prawo budowlane**, z wykładnią Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego oraz ze stanowiskiem samorządu zawodowego inżynierów budownictwa. Usuwa źródło rozbieżnych interpretacji, ogranicza koszty i opóźnienia po stronie obywateli oraz wzmacnia zaufanie do programu „Czyste Powietrze”.

Polska Izba Inżynierów Budownictwa deklaruje gotowość do współpracy merytorycznej przy opracowaniu jednolitych wytycznych oraz nowego brzmienia dokumentów programu i oczekuje pilnego rozstrzygnięcia przedstawionej sprawy.

Z poważaniem

Mariusz Dobrzeński

Prezes Krajowej Rady

Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa

(dokument podpisany elektronicznie)

Do wiadomości:

- 1) wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej;
- 2) gminne punkty konsultacyjno-informacyjne programu „Czyste Powietrze”;
- 3) Główny Urząd Nadzoru Budowlanego